

med disse tre landes bevilgende myndigheder, giver vanskeligheder, men alligevel er der i udvalget enighed om at henstille til SAS, at det i fremtiden, når det træffer økonomiske dispositioner, der kan indebære øget statsgaranti for Danmarks vedkommende, i forvejen forhandler med finansministeren og ministeren for offentlige arbejder.“

Selv om denne vedtagelse formelt kun vedrører engagementer indledet efter 21. maj 1959, er der for udvalgsflertallet ingen tvivl om, at almindelige forværringer af konsortiets økonomiske situation, som kunne indebære risiko for øgede krav til statskassen, burde give konsortiet anledning til forhandling med finansministeren og ministeren for offentlige arbejder, i hvert fald efter en nærliggende analogislutning fra vedtagelsens ordlyd.

Hvis ministeren havde modtaget fornøden underretning, kunne efter flertallets opfattelse en undersøgelse være blevet foretaget i så god tid, at det var muligt for folketinget at stå frit, når der skulle træffes en beslutning. I stedet ser folketinget sig nu nødsaget til at træffe en hastebeslutning, fordi SASs likviditet kræver hurtig støtte.

Departementschef Dige har i en skrivelse oplyst, at han, da engagementet med GAMSAs udviklede sig så uheldigt, har givet finansministeren mundtlige oplysninger om sagernes stilling, men han har ikke notater om, hvilke oplysninger han har givet, eller på hvilke tidspunkter de er givet. Også dette forhold finder flertallet i allerhøjeste grad uheldigt, og da ministeren for offentlige arbejder i udvalget har hævdet det synspunkt, at departementscheferne ingen pligt havde til at holde ham underrettet, idet SAS juridisk set er et privat selskab, der drives selvstændigt, og at departementscheferne derfor på eget ansvar må tage stilling, finder flertallet det nødvendigt, at der ikke kan finde en gentagelse sted. Udvalgets mindretal har tilsluttet sig dette synspunkt.

Udvalget har derfor stillet nedenstående af ministeren tiltrådte ændringsforslag til det fremsatte lovforslag, hvorefter det pålægges ministeren dels efter afslutningen af hvert regnskabsår at give folketinget underretning om den økonomiske udvikling i SAS og om den forventede økonomiske

udvikling i den nærmeste fremtid, dels at give folketinget underretning om væsentlige forringelser af konsortiets økonomiske stilling i årets løb. Ministeren må herefter gennem instruksler til statens repræsentanter i bestyrelsen sikre sig, at de oplysninger, der tilflyder ham, er så indgående, at han virkelig kan følge den økonomiske udvikling i konsortiet og rettidigt få oplysninger om, hvilke engagementer ud over den almindelige drift konsortiet måtte overveje at gå ind i.

Det er således ikke udvalgets mening, at ministeren skal blande sig i SASs drift. Ministeren skal blot følge udviklingen, således at minister og folketing kan tage stilling, inden en eventuel uheldig udvikling har bundet deres hænder.

Der har i udvalget været indgående drøftelser af, til hvem ministeren skal videregive oplysninger om eventuel ugunstig udvikling i SASs økonomi. Man enedes om den i ændringsforslaget indeholdte bestemmelse om, at oplysningerne skal gives til folketinget, idet man ved anvendelsen af dette udtryk ikke har villet udelukke, at ministeren afgiver sin redegørelse over for folketingets finansudvalg eller over for et eventuelt særligt i dette øjemed nedsat folketingsudvalg.

På udvalgets opfordring har ministeren for offentlige arbejder givet tilsagn om, at han vil optage forhandling med trafikministrene i Norge og Sverige dels om nedsættelse af et svensk-norsk-dansk juristudvalg, der skal have til opgave at analysere SASs engagementer med GAMSAs med henblik på en påvisning af fejl og placering af ansvar, dels om forståelsen af de i § 15 i konsortialoverenskomsten af 8. februar 1951 indeholdte udtrædelses- og opgørelsesregler.

I sin bedømmelse af fremtiden har embedsmandsudvalget fremhævet forskellige momenter, der knytter usikkerhed til den af SAS opstillede driftskalkule i årene frem til 1963-64. Man har således påpeget, at udviklingen vil være afhængig af de trafikrettigheder, konsortiet kan opretholde og opnå. Om disse kan man ikke vide noget med sikkerhed, især fordi man må gå ud fra, at konkurrencen i al almindelighed bliver hård.